

Записник од 19-тиот Состанок на Групата на
заинтересираните страни за прекуграничниот регион
“Преспа”

08^{ми} јуни 2018, организиран во просториите на Dorcas Aid, Албанија - Корча, Република
Албанија

South Eastern Europe
SWG
Regional Rural Development Standing Working Group

ABD
PROGRAMME

PRESPA
CROSS-BORDER REGION

Учесници на состанокот:

Структурата на учесниците на 19-тиот состанок на групата на заинтересирани страни за прекуграничниот регион “Преспа” вклучуваше 24 учесници од прекуграничниот регион “Преспа”. Состанокот беше организиран и одржан од страна на вработените во единицата за управување со проекти, со помош на Претседателот на групата на заинтересирани страни за прекуграничниот регион “Преспа”.

Целосната листа на контакти и детали за учесниците може да се најдат на:

АНЕКС 1: Листа на учесници на 19-тиот состанок на групата на заинтересирани страни на прекуграничниот регион “Преспа”, 08.06.2018;

АНЕКС 2: ППП_ Работилница “Развој на вредносни синџири во агробизнисот”

АНЕКС 3: ППП_ Настаните “Луѓе за луѓе” во прекуграничниот регион “Преспа”;

АНЕКС 4: ППП_ Туристички потенцијали поврзани со диверзификација на економските активности;

АНЕКС 5: ППП_ Потенцијали во агробизнисот поврзани со диверзификација на економските активности;

Програма на состанокот:

19-тиот состанок на групата на заинтересирани страни за прекуграничниот регион “Преспа”

09:30 - 10:00 Пристигнување на учесниците

10:00 - 10:15 Поздравен говор

Г-ѓа Виола Богдани, Претседател на групата на заинтересираните страни за прекуграничен регион “Преспа”

Г-дин Дамјан Сурлевски, Проектен менаџер во SWG

Г-дин Дарко Бужаровски, Регионален менаџер за прекуграничен регион “Преспа”

10:15 - 10:40 Преглед на општите активности поврзани со имплементација на АБДА во прекуграничниот регион “Преспа”, во рамките на проектот на ЕУ “Регионална соработка и вмрежување во областа на земјоделството, руралниот и економскиот развој на прекуграничните области”.

- Презентација и дискусија за работните групи за иницијативите за формирање на кластери / вредносни синџири и работилницата за градење капацитети “Развој на вредносни синџири во агробизнисот”

Г-дин Дарко Бужаровски, Регионален менаџер за прекуграничен регион “Преспа”

South Eastern Europe
SWG RRD
Regional Rural Development Standing Working Group

ABD
PROGRAMME

PRESPA
CROSS-BORDER REGION

10:40 - 11:00 **Дискусија за идни активности поврзани со имплементација на нстаните "Луѓе за луѓе" во прекуграничниот регион "Преспа".**

- Коприва – Мала гастрономска школа
- Агробизнис, нов предизвик за младите во регионот
- *Tour de Galicica* 2018
- Денови на вино и сирење
- Запознајте ја Преспа
- Македонско културно лето 2018 година
- Спорт и култура
- Руралноста станува вредност во рамките на манифестацијата "Преспански јаболкобер"

Г-ца Етлева Тимо, Регионален Координатор на Прекуграничниот регион "Преспа".

11:00 - 12:00 **Презентација на потенцијалите за диверзификација на економските активности во руралните прекугранични области преку развој на синцирот на кратки вредности.**

Г-ѓа Сузана Ѓорѓевиќ Милошевиќ, меѓународен експерт - SWG

Г-дин Предраг Марковиќ, Регионален експерт за земјоделство - SWG

Г-дин Филип Секулоски, Регионален експерт за туризам - SWG

12:00 - 12:30 **Дискусија и заклучоци од состанокот**

12:30 - 13:30 **Ручек**

Записник од состанокот

Средбата започна со поздравен говор на Регионалниот менаџер за прекуграничниот регион "Преспа", г-дин Дарко Бужаровски, кој ги поздрави присутните и се заблагодари на домаќинот на 19-тиот состанок на групата на заинтересирани страни - Dorcas Aid Албанија. Тој го изрази неговото задоволство потврдувајќи го интензивирањето на добрата соработка помеѓу заинтересираните страни во прекуграничниот регион "Преспа", преку организирање на различни активности и заеднички настани од страна на заинтересираните страни за "Преспа",.

Во име на Dorcas Aid Албанија, но и како Претседател на групата на заинтересирани страни за прекуграничниот регион "Преспа", г-ѓа Виола Богдани, ги поздрави присутните и го изрази нејзиното задоволство што е домаќин на 19-тиот состанок на групата на заинтересирани страни во просториите на Доркас Аид Албанија - Корча. Таа ја истакна важноста на овие активности во регионот, истакнувајќи ја добрата соработка и работа што досега ја вршат заинтересираните страни за организирање на заеднички прекугранични активности.

Дополнително, г-динот Ванѓуш Дишница ги поздрави сите учесници и му се заблагодари на домаќинот на 19-тиот состанок за топлото гостопримство и на сите учесници за нивното присуство, посакувајќи плодна соработка со сите заинтересирани страни. По поздравниот говор, Регионалниот менаџер за прекуграничниот регион "Преспа", г-дин Дарко Бужаровски ја презентираше програмата на состанокот, фокусирајќи се на секоја сесија и прашањата за кои ќе се дискутира.

Сесија 1

Преглед на општите активности поврзани со имплементација на АБДА во прекуграничниот регион "Преспа", во рамките на проектот на ЕУ "Регионална соработка и вмрежување во областа на земјоделството, руралниот и економскиот развој на прекуграничните области"

Сесијата започна со презентација на г-дин Дарко Бужаровски, Регионалниот менаџер за прекуграничниот регион "Преспа", кој даде краток преглед на општите активности организирани и поврзани со спроведувањето на АБД во последните два месеца, поддржани од проектот на ЕУ "Регионална соработка и вмрежување во областа на земјоделството, руралниот и економскиот развој на прекуграничните области". Исто така, презентацијата беше фокусирана на преглед на работните групи за иницијативите за кластери / вредносни синџири и работилницата за градење капацитети "Развој на вредносни синџири во агробизнисот" за прекуграничниот регион "Преспа". Дополнително, беше презентирано и дискутирано за досегашната работа на двете работни групи во главните приоритети за развој на прекуграничниот регион на Преспа, земјоделството и туризмот.

Обуката за вредносен синџир за прекуграничниот регион "Преспа" се одржа во хотелот "Лејквју" во Отешево, во периодот од 14 до 16 мај 2018 година. На тридневната обука присуствуваа заинтересираните страни од прекуграничниот регион "Преспа" од Македонија и Албанија, составени од претставници од јавниот сектор - општини и

South Eastern Europe
SWG RRD
Regional Rural Development Standing Working Group

Дирекција за земјоделство, приватниот сектор: производители на јаболка, преработувачи на овошје, производители на мед, задруга/кооператива за овоштарство и граѓански сектор - претставници од Локална акциона група на Преспа, организација на руралните шени итн. За време на оваа сесија беа презентирани и дискутирани заклучоци и препораки. Беше нагласено дека вредносните синџири во агробизнисот и производството на јаболка, се многу важен економски двигател во двете земји, Македонија и Албанија. Се дискутираше дека синџирот на вредности треба да се подобри, за да се поддржи агробизнисот и производството на јаболка како главен сектор и да се подобри животниот стандард на населението. Како заклучок, беше нагласено дека единицата за управување со проекти на "Преспа" и SWG ќе ги поддржат овие кластерски иницијативи во регионот и ќе се обидат да најдат дополнителни средства за финансиска поддршка на идните активности за двете работни групи.

Сесија 2

Дискусија за идните активности поврзани со имплементацијата на "Луѓе" за луѓе" настани во прекуграничен регион "Преспа"

Презентацијата започна со краток преглед на повикот за "Луѓе за луѓе" настани и активности спроведени во овој период во прекуграничниот регион "Преспа". Во текот на презентацијата беа дадени општи информации во врска со главните резултати на отворениот повик за "Луѓе за луѓе" настани. Вкупно беа доставени единаесет (11) апликации за прекуграничниот регион "Преспа". Комитетот за евалуација, одржан на 20 Февруари 2018 година, ги разгледа и оцени сите апликации според листата на критериуми и протоколот. Осум (8) апликации ќе бидат поддржани за понатамошна имплементација на регионалните "Луѓе за луѓе" настани во прекуграничниот регион "Преспа" и до сега се спроведени два (2) настани.

Првиот настан "Коприва - мала гастрономска школа" се одржа во с. Куратица, Охрид, од 2 до 3 јуни 2018 година, а беше организирана од страна на организацијата за рурален туризам, екологија и традиција – ОРТЕТ, со гости од Охрид и Поградец кои имаа можност да промовираат туристички активности и да вкусат локални традиционални производи - домашно приготвена храна и пијалаци по рецепти базирани на копривата.

Исто така, вториот регионален настан беше имплементиран од страна на Земјоделскиот факултет "Фан С.Ноли универзитет", Корча, Албанија. На 7-ми Јуни 2018 година се одржа работилницата "Агробизнис, нов предизвик за младите во регионот" со цел да се создаде мрежа на млади мотивирани земјоделци кои ќе разговараат за нивните интереси во земјоделството со осврт на нивните заеднички предизвици. Покрај тоа, во следните месеци ќе бидат поддржани уште шест (6) настани "Луѓе за луѓе":

- Tour de Галичица 2018; Велосипедска тура на планината Галичица со цел да се промовираат природата и туристичките можности на Преспанскиот регион, настан во организација на Општина Ресен на 28 август 2018 година.

- Денови на вино и сирење; Фестивал на вино, сирење и органски мед од локални производители главно од руралните региони на Преспа, кои ќе ги донесат своите производи и ќе ги претстават директно на пазарот. Настанот ќе го организира општина Охрид од 10 до 11 Август 2018 година.

- Запознајте ја Преспа; Настанот ќе го организира Здружението на производители на јаболка Благој А. Котларовски - фокус група Рурални жени од Преспа, од 31 Август до 2 Септември 2018 година. Целта на оваа работилница е зајакнување на регионалната соработка меѓу организациите за агротуризмот и туризмот во Преспа.

South Eastern Europe
SWG
Regional Rural Development Standing Working Group

ABD
PROGRAMME

PRESPA
CROSS-BORDER REGION

- Македонско културно лето 2018; Културниот настан ќе го организира Здружението СОНЦЕ и ќе се одржи во Пустец, Албанија, од 25 до 30 Јули 2018 година.
- Спорт и култура - иднината на нашиот регион; Спортските настани ќе ги организира ЈП Биљани извори во Охрид, Македонија, од 16 до 17 јуни 2018 година.
- Руралноста станува вредност во рамките на манифестацијата "Преспански јаболкобер"; Настанот ќе биде организиран од Локалната акциска група на ЗРР АГРО ЛИДЕР и е планиран како дводневен настан во рамките на традиционалните денови на берба на јаболка во Преспа од 26 до 27 Септември 2018 година во Ресен, Македонија.

Сесија 3

Презентација на потенцијалите за диверзификација на економските активности во руралните прекугранични области преку развој на синџирот на кратки вредности

Оваа сесија се осврна на презентациите на г-дин Предраг Марковиќ, Регионален експерт за земјоделство на SWG и г-дин Филип Секулоски, Регионален експерт за туризам на SWG, кои дадоа преглед на потенцијалите за диверзификација на економските активности во руралните прекугранични области, преку развој на кратки вредносни синџири за прекуграничниот регион "Преспа". Генерално, беше разговарано и предложено дека на заинтересираните страни од прекуграничниот регион Преспа им треба подобрување на условите на работа, со цел да обезбедат подобра услуга и да го надградат синџирот на вредности. Исто така, идна донаторска поддршка во агротуризмот и агробизнисот ќе биде потребна за понатамошен развој на прекуграничната област. Покрај тоа, учесниците заклучија дека ЛИДЕР мерката може да придонесе за подобрување на квалитетот на животот во регионот и треба да се земе во предвид како потенцијал за привлекување на дополнителни финансиски средства во иднина.

Session 4

Заклучоци и идни активности

На последната сесија беа донесени следните заклучоци:

- Единицата за управување со проекти Преспа и SWG ќе продолжат да служат како информативна точка, каде што членовите на групата на заинтересирани страни ќе ги добијат потребните информации за нови повици за проекти и програми. Тие ќе продолжат да ја поддржуваат подготовката на апликации за разни повици за проекти и ќе обезбедат можни партнери за активните IPA СВС програми во регионот и други отворени повици;
- По процесот на евалуација за финансиска поддршка, осум (8) проекти ќе бидат поддржани за понатамошна имплементација за регионалните "Луѓе за луѓе" настани во прекуграничниот регион "Преспа". Досега се спроведени само две (2) активности, а во наредните месеци ќе бидат поддржани уште шест (6) "Луѓе за луѓе" настани;
- Нагласено е дека вредносните синџири во агробизнисот и производството на јаболка, се многу важен економски двигател во двете земји, Македонија и Албанија;

South Eastern Europe
SWG RRD
Regional Rural Development Standing Working Group

ABD
PROGRAMME

PRESPA
CROSS-BORDER REGION

The project is funded by the European Union

- Треба да се подобри синџирот на вредности за поддршка на агробизнис и производство на јаболка како главни сектори и подобрување на животниот стандард на населението, а исто така треба подобрување и унапредување на односите на заинтересираните страни за прекуграничниот регион “Преспа”, со цел да се обезбедат подобри услуги и да се подобрат вредносните синџири;
- Единицата за управување со проекти Преспа и SWG ќе ги поддржи сите иницијативи за формирање на кластери во регионот и ќе се обиде да најде дополнителни средства за финансиска поддршка за идните активности на две работни групи.
- Идна поддршка од донатори во агротуризмот и агробизнисот ќе биде потребна за понатамошен развој на прекуграничниот регион “Преспа”;
- Пристапот ЛИДЕР може да придонесе кон подобрување на квалитетот на живот во регионот и треба да се земе во предвид како потенцијал за привлекување на дополнителни финансиски средства во иднина.

Подготвено од:

Етлева Тимо, Регионален Координатор на Прекуграничниот регион “Преспа”

Дарко Бужаровски, Регионален менаџер за Прекуграничен регион “Преспа”